

ban a groteszkség felé hajló, azért tulzásokba soha nem izléstelenkedő, egyenes ember volt. Páratlan az utánozóképesége, így például olyan meglepő hűséggel tudta utánozni hangban, modorban Almásy Endrét, hogy a baráti kör kénytelen volt megállapítani:

— Jobb, mint az eredeti.

Sose tartozott a törtétek közé, nem tudott kérni, de a Vigszínház így is megbecsülte és számos fontos feladatot bízott rá. Hiányzott hozzá az önadminisztráló ügyessége, hogy azt érje el, amit megérdemelt volna. Mindenesetre ritka érték szállt vele korán a sirba.

DECEMBER

halottjai közé tartozik Winter Géza kefégyáros, akit hosszas szenvedéseitől váltott meg a halál, továbbá Papp Károly p. ü. irodaigazgató. Ők kezdték a hónapot, a többi haláleset pedig még itt van közvetlen emlékeztünkben. Szepesi Imre, Blau László, Sugár Sándor, Gadl Henrik ny. ezredes, Budapesti Schultheisz Károlyné, Végman Ferencnek, a

szegedi ügyvédi kamara néhai elnökének lánya, Karácsony hetében pedig Frankó Andor gyógyszerész halt meg decemberben.

Szokás szerint feljegyezzük azokat is, akik 90 éves koruk után térnek meg az anyaföldre. Az idén ők sincsenek olyan sokan, mint máskor. Annál többen viszik el csak a nyolcvanasokig. Egyszerűen csökken az életstandard itt is. Özv. Mórész Gáborné Csonka Rozál 90. Bőrcsök Veronika 92 éves volt. (A legöregebb szegedi hajadon a Galamb-u. 16. szám alatt lakott.) Özv. Dóczi Istvánné Kéri Agnes 90, özv. Otó Kovács Istvánné Csizmadia Rozál 90, özv. Csillag Imréné Pintér Teréz 90, özv. Burghardt Györgyné Décsi Viktória 93. Travicza Pál ny. máv. raktárnok 91, özv. Kopasz Imréné Tóth Krisztina 90, özv. Balla Jánosné Czimer Ilona 90, özv. Főreteteg Józsefné Jókai Anna 93, özv. Tápi Józsefné Csüri Erzsébet 94 évet élt. Szóval az öregek közt csak egy a férfi, a többi nő. Így állomathiuk meg, akár csak évek óta mindig ilyenkor, hogy férfi a legritkább esetben éri el azt a hosszú kort, amit a nő. Gyorsabban elég.

Kötött kabát, pulover javítását leg- Dóczi kötőde Malom u. 3
Hajós u. mellett

Mai fiatalok

A horgászó nádat a kunyhó falához támasztotta s mellé állította az embermagasságu kézi-iját is. Fáradtan leült a kunyhó előtt egy fatökre s pillanatra tenyerébe hajtotta a fejét. Aztán feltűrt ingujját lassan lebontogatta, néhányszor végigsimította a gyűrődéseket s csak legyintett egyet busan a langyos, nyári délutánban.

En derűs nyugtalommal nézegettem a szöke folyót, meg a kedves füzeket. Emberkerülő hangulatban voltam s azt hittem, távol a várostól, a Tisza füzes árterületén nem kell embertől tartanom. Mikor a kunyhós embert megpillantottam, nyomban irányt akartam változtatni. Azonban nyilván a kíváncsiság miatt, mégis megindultam a kunyhó felé.

Az ember fel sem állt, csak ülve morgott vissza a köszönesemre. Hamarjában nem tudtam, maradjak-e, vagy minél gyorsabban odébb álljak. Nagysokára azonban mégis felfigyeltem. Gondozatlan haját hátra simította s szakállán is végighúzta tenyerét vagy egyszor-kétszer.

Annyira kérdő volt a nézése, hogy végül is szólanom kellett.

— Talán nem zavarom, uram?

— Nem. De mi a kívánsága? — kérdezte s felállt. Szép szál ember volt.

— Nem... nincs semmi kívánságom — dadogtam — csak épen ezen a vidéken kerülem az embereket. Ne vegye rossz néven, uram, de önt se óhajtottam cseppet sem. Csak úgy véletlenül hozott erre az utam.

Az idegen barátságosan nézett rám. Közelebb léptem és bemutatkoztam:

— Remete Mihály vagyok.

— En dr. Kiss Balint — felelte.

Hitetlenül néztem s tovább dadogtam:

— Igen... érdekes... és mit csinál ön itt „picével”, meg kézzel ebben a sárkunyhóban? Hiszen...

— No... no... először is a kunyhómat „csak dicséret illeti s nem bírálat”. Nézzen be, kérem, ebbe a nagyszerű lakásba — s belökte a kunyhó ajtaját — bár jogász koromban mindig ilyen szobában lakhattam volna.

Becéztem. Körülbelül az a kép tárult elém, amit itt a Tisza partján, valamikor honfoglaló őseink idejében, hasonló halász-vadász kunyhóban láttam volna.

— Nézze, uram, hogy sokáig ne csodálkozzék, röviden elmondom, hogy jutottam ide:

Miután a jogot elvégeztem (akkor 23 éves voltam), három évi állás nélkül bolyongtam a világban. A'andóan szégyeltem magam, mert állandóan csak kérnem kellett és mindig hiába. Rájöttem, de egyébként is tudomásomra hozták, hogy egészen felesleges vagyok ebben a társadalomban. En ezzel a ténnyel őszintén és becsületesen leszámoltam.

— Meghalt szegény édesanyám s pár pengőt örököltam utána. Egyik nagybátyám nemrégén vett ebből az árterületből vagy husz holdat. En megkértem, hogy csekély pénzért adjon belőle nekem akkora területet, ahol

legalább nyugodtan kinyújtózhatik az ember. Nézze, uram, ezt a néhány fűcskát, ezek határoliák az én birodalmamat. Pár száz négyszögöl terület. Erre a kis emelkedésre, amit magam is még vethordtam, építettem rá nádból és gazból a kunyhómat. Téliro még vastagítottam a falát. Néhány fontos eszközt beszereztem s megkezdtem az Isten tudja milyen kor előtti ősember életét. Eleinte sokszor elviselhetetlen volt az éhség, ma már sok mindent megszoktam. Még ügyesebben is élek, mint kezdetben. Látja, uram, még vadászom is nyíllal, persze, minden külön értesítés nélkül. Legszükségesebb növényféléket magam is termelék, ha el nem veszi földemet a Tisza. Nézze, ott milyen szép burgonya-ve-tésem van. Sültburgonyván huzom majd ki a telet. Hiszen sokat tudnék mesélni... De azt komolyan hiszem, ez volt egyetlen becsületes megoldás, amit választhattam. Ahol az emberre nincs szükség, mit vár ott hiába... Különben is, ugy átom, ez a megoldás másoknál is követésre láthat. Van egy kedves mérnök barátom, ő most költözött ki erre a vidékre. Nagyon leleményesen oldotta meg a lakástér-dést. Említett nagybátyámtól kölcsönkért használatra egy öreg fűzfát s arra építette a kunyhóját. Nagyon érdekes kis kunyhó... De talán... nézze csak, kérem... ott, abban a fűzfacsoporthoz látszik is, ha nem csalódom. Igen. Meglátja, uram, hamarosan benápe-sül ez a szép vidék hasonló kunyhókkal. Mert csak akad még önértet a mai fiatalokban is... Előbb-utóbb megértik, hogy kár volt szület-niök... s ez esetben ez a legrendesebb megoldás.

En erősen kíméltem, hogy a „fészék-kunyhó” valahogy megláthassam. De arra is gondoltam mellesleg, vajjon igaz-e van-e dr. Kiss Bálintnak s csakugyan nincs-e más, jobb megoldás fenti esetben?

Hirtelen nagy zajra lettünk figyelmesek. A Tisza gátjáról hahotázó gyerekcsapat rohant alá. Amint közeledtek, egyre jobban csodálkoztunk. Hiszen nem volt már gyermek az éle között egy sem. Egyiknek-másiknak bajusz is barnállott az orra alatt. Viszont valamennyien térdre felül úró nadrágcskában voltak, kis szalagos matróz-sapkával a fejükön s épen úgy ugrándoztak, mint a gverekék. Közben össze is fogództak s szép körben járva énekeltek:

„Kis kácsa fürdik,
fekete tóban...” stb.

Aztán ismét elengedték egymás kezét és ordítva kezdtek indiánusdít játszani.

Közelebb mentünk hozzájuk. Gyorsan elhallgattak és szepegeve megálltak előttünk. Egyik azonban — úgy látszik a legbátrabb — elinált és csak vagy félkilométerről nézett vissza először. A többiek ott maradtak. Egy fekete bajszu megszólalt s aztán a többi is gyorsan közbe-siránkozott:

— Bácsi kérem, mi csak játszani akartunk. A Jóskaék mondták, hogy itt vastag fűzfák

vannak s jól lehet „ipi-apacsot” játszani. Bácsi kérem, ne tessék bántani...

Összenéztünk és tapogattuk egymást a szemünkkel, vajjon nem álmódunk-e?

Aztán dr. Kiss Bálint odafordult a beszélőhöz:

— Kik önök, uraim? — kérdezte.

Elszégyenülve felelt az:

— Dr. Barna Balázs okleveles középiskolai tanár vagyok. Ez a barátom meg dr. Nagy Dezső orvos. (Közben beszélt, hol a jobb, hol a bal lábszárához kapkodott, mint a rosszul nevelt gyermek.) Amaz ott dr. Bene Jóska ügyvédjelölt. — folytatta tovább csaknem sirva — de mind diplomások vagyunk mi, bácsi kérem.

— No, nem mind egyformán. — vágta közbe többen — a Temesváry Ferkónak csak érettségije van, de már hat év óta.

Aztán ismét az előbbi szóló folytatta:

— De bácsi kérem, ne tessék bántani bennünket. Mi már igazán nem akartunk gyerekek lenni. Mi már egyszer voltunk fiatalok is. Azonban mindenütt azt mondták: „nem jött még el a ti időtök, várjatok sorotokra.” Mindenütt úgy bántak velünk, mintha épen rosszkor jöttünk volna. Ezért gondoltuk, átváltozunk újra gyerekeké s játszunk még jó néhány évig, hátha akkorra eljön a mi időnk is. Épen ezért addig apukám se megy nyugdíjba, hogy engem tudjon tartani, mert az én apukám táblabíró bácsi kérem. (Ezt olyan bájos gyermekséggel mondta, hogy dr. Kiss Bálint már-már meg akarta simogatni, ha hirtelen a beszélő meg nem sodorta volna fényes fekete bajuszát, ami viszont egyáltalán nem volt gyermekséges cselekedet.)

— Játshatunk tovább, bácsi kérem? — kérdezték kórusban s a felelet hiányát igenre magyarázták.

Dr. Kiss Bálint keserves sóhajással felém fordult. Mondani akart valamit, azonban figyelmemre, hogy jön valaki amott a messyén, aki egyenesen a kunyhójához tart s menjünk talán oda.

Egy fiatalember, hóra alatt irattáskával, lelkesedéssel jó messziről:

— Bálint! Szervusz Bálintkám!

Nekem is bemutatkozott:

— Boray Gerő állás nélküli gazdatiszt vagyok. Azaz csak voltam állás nélkül, hál' Istennek. Ugyanis, kedves Bálintom, — s most hozzá fordult — én már biztos révbe jutottam. Végre mégis ugynevezet befutott ember vagyok. Látnod, neked is mondtam, ne hamarkodd el a dolgot, hiszen csak türelemmel kell várni, előbb-utóbb eljön mindennek az ideje. Igaz, protezsáltak erősen. En magam is hatszor voltam az államtitkárságon. Kedvel az öreg, látom. Másik nehéz is volna megérteni, hogy tudtak ilyen hamar állásba dugni, — hiszen alig három éve végeztem.

— Szerencsés fickó vagy — mondta dr. Kiss Bálint — s gondolom, örülsz is, mi? No, és melyik uradalomban kaptál állást?

— Olyan boldog vagyok, barátom, hogy, mondom neked, megcsókolnám az öreg államtitkár talpát, ha nem volna túl csiklandós. Persze, uradalomról meg egyelőre szó sem lehet, ma az nagyon kevés van, barátom, uradalom. Hanem ha teljes titulusomat akarod tudni: az állástalan diplomások egyesületében a tagok összeírásával megbízott, ideiglenes referens-helyettes vagyok. — Mellesleg mondva azért jöttem, hogy téged is beírjalak a listába. Hála Istennek, sok munkám van. — Az egyesület pénztárából kapok havi 12, érted, tízezer pengő tiszteletdíjat (igaz, eddig még nem kaptam meg mivel nincs pénz a kasszában) s a minisztériumból — nem is tudom, milyen alapról — havi 19 pengő 21 fillért utalnak át részemre az állástalan diplomásokat s helyező pénzáru után. Ezt egy hónap második felében mindig meg szoktam kapni, egyszer már meg is kaptam. Így vagyok barátom s elárulom neked, már nősülésre is gondolok. Piába, eltelik az idő s mégis csak kell utódról is gondoskodni.

— Hát bizony, Gerő, kell, mert, fene egye meg a világot, ha rajtam állna, kipusztulna velem az egész fajom. — Aztán hozzám fordult:

— No, jó uram, melyik hát a leghelyesebb megoldás?

En nem szóltam semmit, de úgy hallottam ebben a pillanatban, fiatal magyar öklök döngtek az ég mennyezetét.

Elfordultam szomorúan, elindultam vissza a városba s magammal hoztam ezt az írást is.

Remete Mihály.